

Besprekingsverslag

Plaats
De Bilt, 18 oktober 2010

Referentienummer

Kenmerk
291914

Plaats bespreking
GrolschVeste, Enschede

Betreft
Informatieavond planstudie Verruiming Twentekanalen

Bijlagen: Presentaties context planstudie en opzet planstudie

1 Welkomstwoord (Frederike van Wijk, Rijkswaterstaat)

Frederike van Wijk heet alle aanwezigen van harte welkom. Ze legt uit dat de informatieavond is bedoeld om de omwonenden en bedrijven kennis te laten maken met de projectorganisatie, het project en de manier waarop de omgeving daarbij wordt betrokken. Daarnaast biedt de informatieavond aan alle aanwezigen de mogelijkheid om hun wensen en ideeën aan de projectorganisatie kenbaar te maken.

Het programma van de avond is als volgt:

1. Voorstellen projectorganisatie
2. Presentatie over context van planstudie
3. Presentatie over opzet van planstudie en betrokkenheid van omgeving
4. Mogelijkheid tot stellen van vragen. Algemene vragen kunnen direct na de presentaties worden gesteld en persoonlijke vragen op het eind van de avond tijdens de koffie en theeronde

2 Voorstellen projectorganisatie

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het project Verruiming Twentekanalen (fase 2) en uitbreiding capaciteit sluis Eefde. Grontmij ondersteunt Rijkswaterstaat in de uitvoering van de planstudie. De medewerkers van Rijkswaterstaat en Grontmij opereren als één team.

De sleutelfiguren in de projectorganisatie namens Rijkswaterstaat zijn:

- Arnoud van der Valk (projectmanager)
- Frederike van Wijk (omgevingsmanager)
- Sjoerd van der Linden (technisch manager)
- Simon Musch (contractmanager)
- Rob Jeuken (projectbeheersing)
- José van Vliet (secretariële ondersteuning)

De sleutelfiguren in de projectorganisatie namens Grontmij zijn:

- Peter Vermey (projectmanager)
- Jana Steenbergen (omgevingsmanager)
- Ruud Steenbrink (technisch manager)

3 Presentatie context planstudie (Arnoud van der Valk, Rijkswaterstaat)

Het project bestaat uit twee onderdelen:

- 1) Verruiming Twentekanalen en
- 2) Uitbreiding capaciteit sluis Eefde.

Aanleiding voor de verruiming van de Twentekanalen is dat in verband met de economische ontwikkeling van Twente grotere schepen gewenst zijn voor het transport over de Twentekanalen. Deze passen niet (goed) in het huidige kanaal. Het eerste gedeelte van de kanalen (tussen Eefde en Delden) is al verdiept. De verdieping van de overige gedeeltes van de kanalen is onderdeel van de planstudie.

Aanleiding voor de uitbreiding van de capaciteit van sluis Eefde zijn de te lange wachttijden bij de sluis. Al geruime tijd wordt de norm van maximaal 30 minuten wachttijd overschreden. Een betere benutting van de huidige sluis lost het knelpunt niet op. Een extra sluis met een lengte van 125 m en een breedte van 12,5 m is voldoende om de problemen op te lossen. De plannen worden ondersteund door de provincies, regio's en Schuttevaer.

Grontmij zal de gemaakte keuzes en de onderbouwing daarvan vastleggen in een Projectnota. Rijkswaterstaat biedt de Projectnota in december 2011 aan de minister van Verkeer en Waterstaat aan. De minister neemt vervolgens begin 2012 een besluit over de voortgang van het project. Bij een positief besluit zal het onderwerp verder worden uitgewerkt, waarna de uitvoering vermoedelijk in 2013 kan beginnen.

Meer informatie is te vinden op de volgende website: www.rijkswaterstaat.nl/twentekanalen
Op de website kunnen geïnteresseerden zich ook aanmelden voor de nieuwsbrief.

4 Presentatie opzet planstudie (Jana Steenberg, Grontmij)

De komende maanden begint Grontmij met het parallel opstellen van een nadere onderbouwing van het voorkeursalternatief en het onderzoek naar een geschikte locatie voor de nieuwe sluis in Eefde. Aansluitend genereert Grontmij in overleg met de omgeving aanvullende eisen en wensen met betrekking tot de varianten. Deze worden meegenomen in het genereren en beoordelen van varianten.

Er is al een voorlopig voorkeursalternatief voor het verruimen van het Twentekanaal. Binnen het project worden de volgende kanaalpanden verruimd: het voorpand vanaf de IJssel tot aan sluis Eefde, het kanaalpand tussen sluis Delden en sluis Hengelo, het kanaalpand tussen sluis Hengelo en Enschede en de zijtak van het kanaal naar Almelo. Het voorkeursalternatief is het verruimen van deze kanaalpanden tot een krap Va profiel, met een afluaddiepte van 3,50 m voor het voorpand IJssel – Eefde en een afluaddiepte van 2,80 m voor de overige kanaalpanden. De bestudeerde alternatieven variëren in de te realiseren afluaddiepte in de verschillende kanaalpanden. De beoordelingscriteria zijn leefomgeving, bereikbaarheid, veiligheid en kosten. Tot het project behoren ook de aanleg van nieuwe of behoud/aanpassing van enkele zwaaikommen, een loswal tussen Delden en Hengelo, nieuwe wachtplaatsen ten westen van sluis Hengelo en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Deze onderdelen zullen in de variantenstudie verder worden uitgewerkt. Ook wordt er kritisch gekeken naar de kwelproblematiek.

Grontmij stelt daarnaast een nadere onderbouwing van het voorkeursalternatief voor het uitbreiden van de capaciteit van sluis Eefde op. Het voorkeursalternatief voor het uitbreiden van de capaciteit van sluis Eefde is de aanleg van een tweede sluis van 125 m lang, 12,5 m breed en met een afluaddiepte van 3,5 m.

Rijkswaterstaat en Grontmij willen de omgeving op de volgende momenten bij de planstudie betrekken:

- Informatieavond Uitbreiding capaciteit sluis Eefde, 14 oktober 2010
- Informatieavond Verruimen Twentekanalen (fase 2), 18 oktober 2010
- November 2010: Klankbordgroepbijeenkomst (eisen en wensen t.a.v. varianten)
- December 2010: Informatiemoment (resultaten onderbouwing voorkeursalternatief en locatie-afweging)
- Januari/februari 2011: Klankbordgroepbijeenkomst / creatieve sessie (genereren varianten)
- Maart 2011: Klankbordgroepbijeenkomst (beoordelen varianten)
- Mei-juni 2011: Informatiemoment (resultaten variantenstudie)
- Eind 2011: Informatiemoment (advies aan minister)

Iedereen die geïnteresseerd is om aan de Klankbordgroep deel te nemen kan zich hiervoor aanmelden via de formulieren die bij binnenkomst zijn verstrekt, eventueel kan zich aanmelden via de website www.rijkswaterstaat.nl/twentekanalen.

5 Vraag en antwoord

- Vraag: Wat zijn de bedieningstijden van sluis Eefde?
 - Antwoord: Bedieningstijden: ma t/m vr 24.00 uur, za 00.00 – 20.00 uur, zo/feestdagen 09.00 – 17.00 uur
- Vraag: Is de sluis in de toekomst altijd te bereiken met een schip met een aflaaddiepte van 3,5 meter?
 - Antwoord: Dit is afhankelijk van de waterstand van de IJssel. In principe wordt het kanaal pand tussen de IJssel en sluis Eefde dusdanig uitgediept dat deze bereikbaar is voor een schip met een aflaaddiepte van 3,5 m. Bij zeer extreme laagwaterstand op de IJssel zal dit echter lastig worden, maar dan is de IJssel zelf ook al slecht bevaarbaar met zulke afgeladen schepen.
- Vraag: Kan er niet gekozen worden voor om de sluis 10 meter langer te maken, zodat hij toegankelijk is voor grotere schepen?
 - Antwoord: Uit berekeningen van de Dienst Verkeer en Scheepvaart (DVS) is gebleken dat een afmeting van 125 x 12,5 m voldoende is om het probleem nu en in de toekomst op te lossen. De meerkosten van een langere kolk zijn groter dan het lijkt, omdat de lengte van de sluis met meer dan 10 meter moet worden uitgebreid.
- Vraag: Hoe zit het met de doorvaarhoogte in relatie met de bruggen op het Twentekanaal?
 - Antwoord: Dit is een aandachtspunt, maar geen onderdeel van dit project. Op een later moment zal een studie naar de mogelijkheden worden uitgevoerd. De doorvaarhoogte is alleen nodig voor containerschepen en niet voor bulkschepen.
- Vraag: Ter plaatse van de bruggen bij Hengelo is de doorvaart smaller dan op de rest van het kanaal. Hoe zit het met de veiligheid van het passeren van deze obstakels?
 - Antwoord: De veiligheid voor de scheepvaart is essentieel en wordt in het project gewaarborgd.
- Vraag: Hoe zit het met de watersport? Als er grotere schepen op het kanaal kunnen komen, dan kan dit leiden tot gevaarlijke situaties voor de kleinere schepen.
 - Antwoord: Dit wordt als aandachtspunt meegenomen. De voorzieningen die nodig zijn om de veiligheid te garanderen zullen worden getroffen.

- Vraag: Hoe zit het met de eenrichtingstrajecten?
 - Antwoord: Deze eenrichtingstrajecten zijn ingesteld om te kunnen omgaan met ondieptes in het kanaal. Deze ondieptes worden door het uitbaggeren opgeheven, waardoor het kruisen van schepen weer mogelijk wordt.
- Vraag: Hoe zit het met de bereikbaarheid van de oevers voor de sportvisserij? Er wordt gepresenteerd dat de oevers natuurvriendelijk worden ingericht. Dit staat haaks op wat de vissers willen.
 - Antwoord: Tijdens de variantenstudie zal de inrichting van de oevers nader onder de loep worden genomen. In de uiteindelijke inrichting zal een balans worden gezocht tussen natuurvriendelijke oevers en een passende inrichting voor de sportvisserij.
- Vraag: Door recente en in het verleden uitgevoerde baggerwerkzaamheden is overlast (kwel) langs de kanalen en op de waterhuishouding ontstaan. Dit geeft voor omwonenden en de agrarische sector veel problemen. Kan er voorkomen worden dat door het verdiepen van het kanaal wateroverlast optreedt en kan dit gewaarborgd worden?
 - Antwoord: Het is allereerst goed dat dit gesignaleerd wordt. Grontmij gaat uitvoerig kwelonderzoek uitvoeren. Daarbij onderzoekt Grontmij uitvoeringsmethoden waarbij de waterdichte laag op de bodem van het kanaal niet wordt aangetast. Ook worden er beheersmaatregelen voor de uitvoering opgesteld.
- Vraag: Er zal een nieuwe loskade worden aangelegd bij Hengelo. Wordt hier ook rekening gehouden met onderhoud? Er worden veel problemen ondervonden bij een loskade in Delden. Hier spoelt namelijk zand weg achter de kademuur.
 - Antwoord: Dit probleem is bij Rijkswaterstaat bekend. Er is hierover ook al contact geweest met de gemeente Hof van Twente. Op dit moment is er nog geen concrete oplossing gevonden. Door de ervaringen met betrekking tot dit probleem te bespreken kan hier in de toekomst rekening mee gehouden worden.
- Vraag: De sluis bij Eefde wordt dus vergroot. Hoe zit het dan met de overige sluisen? Blijven de wachttijden bij deze sluisen gelijk?
 - Antwoord: Voor zover bekend zijn de wachttijden bij de twee andere sluisen niet te lang. Niet alle schepen die door sluis Eefde varen hoeven immers door de andere sluisen.
- Vraag: In de haven van Enschede ligt een zwaaiikom. Deze ligt tevens op een lozingspunt van het koelwater van de fabriek van Vredestein. Door het zwaaien van een vrachtschip wordt hier veel overlast veroorzaakt. Hoe wordt hiermee omgegaan?
 - Antwoord: Rijkswaterstaat geeft aan dat zij graag dit soort aandachtspunten van gebruikers verneemt, zodat deze meegenomen kunnen worden in het project.
- Vraag: De zwaaiikom tegenover de Zeezang geeft veel overlast op de scheepshelling. Hoe wordt hier mee omgegaan?
 - Antwoord: De kades bij Enschede zijn in eigendom van de gemeente Enschede. Er zal overleg plaatsvinden met de gemeente om de verschillende problemen in combinatie aan te pakken. Op dit moment heeft Rijkswaterstaat nog geen concrete oplossingen. Bij de gemeente spelen wel al een aantal concrete plannen voor bagger- en oeverherstelwerkzaamheden. Begin volgend jaar zal er een start worden gemaakt van deze werkzaamheden.

- Vraag: Er is een groep ondernemers die kansen zien in het verbreden dan wel verdiepen van het kanaal. Wat is echter de kans dat de Minister alsnog het project afwijst?
 - Antwoord: Dit is een politieke beslissing. Het ministerie heeft het verruimen van de Twentekanalen niet voor niets opgenomen in het MIRT-projectenboek en erkent daarmee de regionale problemen. Door het creëren van medestanders wordt het project alsmaar kansrijker. Wanneer het project wordt uitgevoerd zal de concurrentiepositie van Twente versterkt worden.

- Vraag: Acht jaar geleden is er door Rijkswaterstaat uitvoerig onderzoek gedaan naar de uitbreiding van de Twentekanalen. Wordt hier iets mee gedaan of wordt het onderzoek weer geheel opnieuw gedaan?
 - Antwoord: De bevindingen en resultaten van de onderzoeken worden meegenomen in de planstudie.

- Vraag: Wordt er gekeken naar de mogelijkheden van het doortrekken van het Twentekanaal naar Duitsland?
 - Antwoord: In 1995 heeft Rijkswaterstaat onderzoek gedaan naar deze mogelijkheden. Daarbij bleek dat het doortrekken van het kanaal geen positieve kosten-baten gaf. In 2005 is hier opnieuw naar gekeken. Daarbij is gebleken dat de kosten-baten nog minder positief zijn, waardoor de noodzaak van dit project is afgewezen.

- Vraag: Hoe zit het dan met het uitbreiden van goederenvervoer over de rails?
 - Antwoord: Dit wordt als aandachtspunt in de planstudie meegenomen.

- Vraag: Waarom bevat het project zowel de capaciteitsverruiming van Sluis Eefde als de verruiming van de Twentekanalen? Kan dit niet apart worden beschouwd?
 - Antwoord: Beide aspecten hangen met elkaar samen. Daarom wordt het als één project gezien. Tevens heeft het Rijk een gezamenlijk budget vastgesteld. Tijdens de studie wordt wel apart gekeken naar beide onderdelen, als het gaat om het ontwerp en de ruimtelijke inpassing daarvan.

6 Afsluiting

Frederike van Wijk bedankt alle aanwezigen nogmaals voor hun komst. Ze nodigt alle aanwezigen uit om meer vragen te stellen en hun mening te geven. Dit kan door de leden van de projectorganisatie onder het genot van een kopje koffie of thee aan te schieten of via het uitgedeelde formulier.